

המציינות היהודית

י אייר - ג סיון תשס"ה • דו ירחון של ועד הקהילות היהודיות מרומניה

הסימפוזיון הבין-לאומי "החיים - מתנה אלוהית ואחריות אנושית במסורת היהודית והנוצרית"

ההנוצרית, עקרונות הנכללים באוצר המשותף של ספר התורה היהודית. המשתתפים הצהירו את אחדותם שמקורה בעקרונות המסורת הדתית שלהם, לתרום לקידום כיבוד קדושת החיים והביעו את מחאתם בפני כל מעשה המוריד ומשפיל את החיים האנושיים ואת סביבתם. מהזווית הזו נחשב חמור כל שימוש יתר של הדת להצדקת התקפות טרור ואלימות, במיוחד של מתאבדים שמביאים מוות והרס ומשמיצים את שם האלוהים והדת. המשתתפים הביעו את תודתם כלפי המממנים והמארגנים של הסימפוזיון, על ההכנה המצטיינת ועל האירוח האדיב וכלפי מרכז "ספיר" מירושלים והועד היהודי מארצה"ב על תמיכתם הנוספת. הם גם ביטאו את תקוותם שיוכלו לארגן סימפוזיון שלישי בעתיד הקרוב בירושלים.

בעקבות הצלחת המפגש מדוראו מהקיץ 1998, המיטרופוליה של מולדובה ובוקובינה, עם ברכת הפתריארכיה של הכנסייה האורתודוקסית הרומנית, בשיתוף עם ועד הקהילות היהודיות מרומניה, עם הברכה והמעורבות של הרבנות מרומניה, אירגנה את הסימפוזיון השני הבין-לאומי הבין-דתי ביאשי, בין ה-16 ל-19 מאי 2005, בתמיכת מזכירות המדינה לדתות מרומניה ושגרירות מדינת ישראל ברומניה. נושא הסימפוזיון: "החיים - מתנה אלוהית ואחריות אנושית במסורת היהודית והנוצרית", טקס הפתיחה נערך בנוכחות קהל נכבד של אנשים ושלטונות בין-לאומיים, לאומיים, ומקומיים. העבודות והדיונים נערכו באווירה חמה, חברית וידידותית והתמקדו בעקרונות הדתיים והמוסריים של קדושת החיים במסורת היהודית

האספה הבין-לאומית ה-7 של קהילת יהודי דברצין ושל הקהילות היהודיות מעבר לגבולות

איחוד בתוך גיוון

בדברצין נערכה האספה הבין-לאומית ה-7 של קהילת יהודי דברצין ושל הקהילות היהודיות מהארצות השכנות להונגריה - הזדמנות החלפת ניסיון ורעיונות של נציגיהם. במשך שלושה ימים נדונו בעיות החיים הדתיים והרוחניים היהודיים במשך הזמנים, נקודות של היסטוריית היהודים ההונגריים, בעיות של אקטואליה - השואה והמשכיות הקהילות היהודיות ממזרח ומרכז אירופה, תפקיד מדינת

ישראל, מצב הקהילות היהודיות מהאזור בתנאי ההצטמצמות המספרית של היהודים. משלחת הפדרציה ונשיאי הקהילות היהודיות מטימישוארה, ערד, בראשוב וסאטו מרה הציגו את רומניה. הסופר דורל דוריאן, עורך ראשי של כתב-העת "המציינות היהודית" קיבל פרס עבור פעילותו של כל החיים. נציגינו השתתפו באופן פעיל לעבודות הכינוס. ההיסטוריון ליאה בנימין וטיבריו רות, נשיא קהילת יהודי בראשוב, הרצו על השואה ברומניה, וגם על עתיד היהדות. דורל דוריאן, יונל שלסינגר, נשיא קהילת יהודי ערד, אוקטביאן פיליפ, חבר במשלחה ופאול דנקו (סאטו מרה) הציגו נקודות שונות מחיי הפדרציה ומפעילותן של הקהילות.

שוק הספר הבין-לאומי בוקרשט 2005 המהדורה ה-13

יותר מ-200 משתתפים מרומניה ובערך מ-20 ארצות אחרות (שבדיה, גרמניה, אנגליה, פולין, וכ"ד) הגיעו בין ה-1 ל-5 ביוני השנה למהדורה ה-13 של שוק הספר הבין-לאומי מבוקרשט. הוצגו יותר מ-150 ספרים חדשים, ביניהם מציינים: "תרומת יהודי רומניה לתרבות ולחברה" (הוצאה לאור "הספר"); "סטליניזם לנצחים", מאת ולדימיר טיסמנאנו (הוצאה לאור "פולירום"); "תיאוריה אסתטית" מאת תיאודור אדורנו (הוצאה לאור "קו רוחב 45"); ספרים מאת מירצ'אה קרטסקו ואנקה מנולסקו; "בעיית השואה", מעת ו. אקים וק. יורדקי (הוצאה לאור "קורטאה וקה"), ואחרים.

עבודה בעלת ערך רב של מחקר ביבליוגרפי "תרומת יהודי רומניה לתרבות ולחברה"

אחד הפרסומים החשובים ביותר שהוצגו במהדורה הנוכחית של שוק הספר הבין-לאומי מבוקרשט היתה המהדורה המחודשת של הכרך "תרומת יהודי רומניה לתרבות ולחברה". העבודה פורסמה לפני 8 שנים בתאומי של פרופסור ניקולאה קז'ל ז"ל בשיתוף הסוציולוג הרי קולר; הפרסום החדש, עשיר יותר בשמות ובמידע, פרי עבודתו של הרי קולר, הוא אנציקלופדיה יהודית רומנית הכוללת שמות של 4,000 אנשים מתחומים שונים, שהיה או שיש להם תפקיד משמעותי בהתפתחות התרבות והחברה הרומנית וגם הבין-לאומית. מצוינים אנשי מדע ותרבות, סופרים ומשוררים, מחזאים ומבקרים, מוזיקאים ואומנים, שחקנים ואנשי תיאטרון, עיתונאים, עורכי דין, פוליטיקאים, יזמים ומנהלים, מהנדסים ורופאים, מורים. ואם שמות רבים מהם מוכרים, במהדורה הנוכחית מצאו את מקומם גם אלה שתרמו לחיים החברתיים והפוליטיים של רומניה, אף שהם פחות מוכרים, ולא נכללו עד היום באנציקלופדיות או במילונים.

מסר לחג השבועות מאת הרב מנחם הכהן - הרב הכולל של קהילת יהודי רומניה **חג מתן תורה**

חג השבועות חל ב-ו' בסיוון, מקץ מ"ט יום לספירת העומר. לפניו היה קרוי חג "ביכורי קציר חיטים", ובזמן שבת המקדש היה קיים עלו לרגל לירושלים מכל קצות הארץ ומביאים מביכורי התבואה והפירות מנחה לה'. בשבועות נוהגים לקרוא בבית הכנסת את מגילת רות, העוסקת ב"מי קציר חיטים". ציפיה ארוכה מסתיימת עם הבאת הביכורים בחג השבועות. גורל תבואות החורף כבר נחרץ, השעורה נקצרה ונאספה וקציר החיטים מתחיל עתה [...]. עתה, פסק הדין כבר ידוע. קדים ושרבים, אם פגעו ביבול, ייבשוהו ושדפוהו: גשמים בלתי צפויים הרקיבוהו. פגה המתיחות. עונת טבע, החופפת את ארבעים ותשעה ימי ספירת העומר אך איננה עונה בפני עצמה כי אם עונת ביניים בין האביב לקיץ, מסתיימת בחג השבועות. עוד ציפיה מסתיימת בחג השבועות שבתחילת סיוון, עוד תהליך מגיע ביום זה לשיאו. במקביל לתהליך שבטבע התחיל גם תהליך זה בפסח, ונמשך חמישים יום עד שנשלם בשבועות: גאולת מצרים. אם יציאת מצרים היא ראשיתה של גאולת מצרים, חג השבועות הוא שכלולה והשלמתה. כי יציאת מצרים היא גאולת הגוף ושחרור מדיני וכלכלי, ואילו מתן התורה במעמד הר סיני הוא שחרור בנפש ועילוי הרוח ומתן טעם ומשמעות לתהליך כולו. שכן, אם יציאת מצרים נועדה להקנות לישראל תכונת החירות ולעשותו עם בן-חורין, הרי נאמר (אבות ו, ב): "אל תקרי חרות (על הלוחות) אלא חירות, שאין לך בן-חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה, וכל מי שעוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה". מתן התורה בסוף יציאת מצרים בא איפא למדנו כי לא יכולה התכונה כשלעצמה להתקיים אלא על תוכן ועל פי תוכנית. וכשם שהטבע מתוח ודרוך לקראת השלמתו בקציר, הוא תכלית החריש והזריעה וכל עבודת האדמה. כך מבטאה ספירת העומר, מיציאת מצרים ועד מעמד הר סיני, את הציפיה וההתכוננות להשלמת תכלית יציאת מצרים על ידי מתן התורה. זה לשון הרמב"ם (מורה נבוכים ג, מג): התורה מתמשלת אל הטבע תמיד ותשלים ענייני הטבע... ושבועות הוא יום מתן התורה, ומרוממת זה היום וכבודו יספרו הימים מתחילת הפסח עד בואו, כמי שימתין ביאת אהבו ומחמד נפשו, כי הוא צופה הימים. וזה הוא טעם ספירת העומר מיום צאתם ממצרים עד יום מתן תורה, שהוא הכוונה והתכלית ליציאתם.

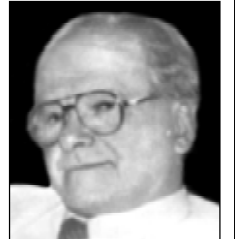
לא נשכח את גיבורינו

כל שנה בקהילתנו נערך טקס זכרון וזיכור לזכר אחיותינו ואחינו שהוגלו מצפון טרנסילבניה ביוני 1944 לאושוויץ-בירקנאו. במהדורה הנוכחית מפרסמים כתבה על הטקס מקהילת היהודים מקלוז. נמשיך עם ההזכרות מקהילות היהודים מסאטו מרה, ואורדאה. מפרסמים גם את הזכרת הפוגרום מדורוחוי, שב-1 ליולי ימלאו 65 שנה.

ספריית האודיו של "המציינות היהודית"

קרול רומן - "גאות הדבר שעשוי היטב"

לשניים מספריו האחרונים של העיתונאי קרול רומן אופי אוטוביוגרפי מעמיק. אחרי הקריאה בתשומת לב, השיחה עם הסופר למען "המציינות היהודית" רק הגבירה את תענוג ההוויה של קריאת הסיפור על השנים הראשונות מחיו של ילד יהודי - "מלחמת תמים" ועל חמישים שנה המוקדשות לעיתונאות, "אנשים, צללים ורוחות-רפאים".